

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-913

15.12.2023

Frende Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Krav om erstatning etter håndverkerfeil – dokumenterte følgeskader?

Sikrede oppdaget frost på utsiden av bordkledningen på forsikret bygning. Partene var enige om at dette skyldtes en håndverkerfeil under montering av vannbåren varme til bolig og garasje. Sikrede krevde erstatning for utbedring av håndverkerfeil og varmetap som følge av dette. Sikrede anførte at feilen førte til varme- og luftlekkasje fra gjennomføringer i vegg og uisolerte vannrør. Dette førte igjen til at grunnen ble oppvarmet slik at veggen i kalde perioder slo seg, eller det oppstod isdannelse. Sikrede anførte også at dette hadde ført til høyere fyringskostnader. Sikrede anførte videre at det var nødvendig å rive en trapp for å kunne utbedre varme- og luftlekkasjen. Foretaket anførte at forsikringen dekket følgeskader etter håndverkerfeil, ikke selve feilen, og viste til at den sakkyndige ikke hadde påvist følgeskader. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at håndverkerfeilen hadde ført til dekningsmessige følgeskader.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for håndverkerfeil.

Sikrede oppdaget frost på utsiden av bordkledningen på huset, og anga skadedato til 28.12.22.

Bygningen var omfattet av utvidet bygningsforsikring i foretaket. Det hitsettes fra aktuelle vilkår i forsikringsavtalen som gjaldt i perioden 1.7.22–1.7.23:

9. UTVIDET BYGNINGSFORSIKRING

9.1 FORSIKRINGEN OMFATTER

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen plutselig og uforutsett:

(..)

5. Skade på forsikret bygning som skyldes følgende håndverkerfeil:

- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montering,
- Utilstrekkelig eller sviktende fundamentering,

såfremt håndverkerfeilen skyldes arbeid som er utført av en innleid håndverker med eget organisasjonsnummer og skaden inntreffer innen 10 år etter at arbeidet ble utført. Forsikringssummen ved skade som skyldes håndverkerfeil, er kr 10 mill. samlet for alle feil. Ved skade på annet enn våtrom, erstattes ikke utbedring av håndverkerfeilen.

Etter befaring den 9.1.23 utarbeidet foretakets sakkyndige T. skaderapport der skaden og årsak ble beskrevet slik:

Årsak til skade Type skade ☒ Øvrige: Reklamasjon

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

SKADEÅRSAK:

Skadeårsak 1:

Feil utførelse på lufting av kledning.

Skadeårsak 2:

Feil utførelse på legging av vannbåren varme i grunn.

HENDELSESFORLØP:

Kunde oppdaget i romjulen frost på utsiden av kledning.

Kunde har da kontaktet byggfirma som stod for oppføring av bolig for gjennomgang av dette. Kunde har selv meislet opp deler av betongdekke og gravd seg ned til rør med vannbåren varme. Der ble det oppdaget at rør er etablert i masser av stein og sand uten isolasjon.

SKADEÅRSAKSBESKRIVELSE:

Luftespalte i bunnen av kledning er trukket ned under betongplate og ligger i selve fyllmasse. Varme i fra rør til vannbåren varme, samt varme i fra bakken stiger da opp via luftespalte og kondenserer. Når det da blir minusgrader vil denne fukten/dampen fryse slik at det vises som is/frost på veggen. Videre når det blir mildvær så vil isen tine og oppdages som vann/fukt på kledning.

(...)

Når oppstod skaden

Skadedato korrekt: ☐Ja ☒Nei

Det har vært feil utførelse i fra byggeår, men oppdaget nå grunnet kuldeperiode.

Tidligere eller utviklet skade: ☐Ja ☒Nei

(...)

Skadeomfang

Det ble ikke observert noe følgeskade på befæringsdato. Selve utførelsen av luftemetode utvendig kledning faller inn under bustadsoppføringslova og reklamasjon innen 5år. Manglede isolasjon av rør til vannbåren varme kan vanskelig reklameres mot, da selskapet som utførte denne jobben er konkurs.

(...)

Oppsummering

Kunde bør gå i dialog med entreprenør for utbedring av lufteløsning av kledning da dette faller inn under reklamasjon i henhold til bustadsoppføringslova.

Foretaket avsto krav om erstatning den 16.1.23 og begrunnet avslaget med at forsikringen dekket følgeskader av håndverkerfeil, men viste til at det ikke var påvist følgeskader av den aktuelle feilen.

Sikrede klagde til foretaket den 17.1.23 og anførte at det ifølge den sakkyndige var varmelekkasje fra rør for vannbåren varme som skapte kondens og fukt i veggen, og at denne skaden skyldtes håndverkerfeil. Sikrede viste til at trappen måtte fjernes som en følge av dette, og sikrede vedla en illustrert rapport som beskrev situasjonen. Sikrede anførte videre at utbygger gikk konkurs i 2019, og at han ikke ville nå frem med et krav mot denne.

Foretaket ba den sakkyndige vurdere sikredes anførselen og svare på om det ble avdekket følgeskader av håndverkerfeil under befaringen. Det hitsettes fra svaret som var datert 24.1.23:

Jeg kan ikke se noen nye momenter som skal tilsi at jeg skal endre standpunkt.

Fjernvarmerør som er lagt i bakken er trolig av preisolert type, med innvendig stålrør. Disse trenger i utgangspunktet ikke ytterligere isolering ifølge leverandør.

I henhold til veileder for utvendig rørtrase for fjernvarme, så skal rør ligge parallelt og omfylles med sand. Overfylling skal være av kult eller tilsvarende. Større steiner skal unngås. Her kan det tyde på at det er gjort feil, men jeg kan ikke se at dette skulle ha noe å si for selve innmeldte sak i fra kunde.

Fjernvarmerør vil alltid avgi noe varme, så dette er ikke unormalt.

Videre har jeg i rapporten påpekt at lufting i nedre del av kledning var lagt under bakkenivå. Dette medfører at varmluft i fra fjernvarmerør og grunn trekker opp og videre inn bak kledning for så og kondensere. Det ble observert noen mørke felt i bunnen av lekter/sløyfer grunnet fukt, men disse hadde fått stått å tørke etter kunde har fjernet betongplate og fyllmasse som har lagt imot lektene. Ingen råte ble observert. Ved visuell kontroll uten inngripen i konstruksjon ble det ikke oppdaget følgeskade. Skal det undersøkes videre så må deler av ytterkledning og vindtettplater fjernes.

Jeg anser dette som en reklamasjonssak mot firma som har hatt ansvar for å bygge boligen.

Foretaket opprettholdt avslaget den 30.1.23, og det ble sendt en ytterligere klage fra sikrede, og foretaket ba den sakkyndige om bistand på nytt. Det hitsettes utdrag fra e-poster den sakkyndige

sendte den 30.1.23 og 9.2.23:

Jeg kunne uansett ikke se at det var følgeskade på nåværende tidspunkt. Om ikke lufting av kledning blir utbedret, så kan det på sikt bli skade.

Jeg opprettholder det jeg har skrevet før, at løsning med lufting av kledning ikke er i henhold til gjeldende anbefalinger, og at det er hovedgrunnen til kondensering og isdannelse på utvendig kledning. Hadde luftingen vært etablert over bakkenivå og i henhold, så ville ikke varmluft i fra rør og bakke kommet opp bak kledning på denne måten.

(...)

Om trapp og betongplate blir fjernet, så må fortsatt luftingen etableres over bakkenivå og ikke 50-60cm under bakken.

I Innmeldt sak fra forsikringstaker 04.01.2023 er beskrivelsen at kledning er skadet, og at frost viser seg på utsiden av bygget. På min befaring den 09.01.2023 ble det ikke oppdaget skadet kledning.

(...)

Forslag til løsning. Fyll med fin masse (subus/sand) under og rundt rørene. Bruk vintermatten sikrede har og legg den over. Pass på at ikke fyllmasser som brukes til overdekking skader rørene.

Kontakt byggefirma som bygget huset og be de etablere luftingen riktig og over bakkenivå. Da vil jeg mene at saken er løst.

Sikrede skrev tilbake den 1.3.23:

Det må være en misforståelse her. Jeg ber om erstatning for uisolerte vannbåren varme rør i grunnen og de konsekvensene med medførere. Som eksempel at trappa må hugges opp/fjernes. Dette grunnet utførende firma som har gått konkurs ikke har utført arbeid i henhold til normal byggeskikk. ...

Foretaket behandlet saken på nytt i klageinstans den 31.5.23 og opprettholdt sitt standpunkt.

Saken ble klaget inn til Finansklagenemnda den 27.6.23.

Sikrede krever erstatning for håndverkerfeil under montering av vannbåren varme for bolig og garasje og anfører at utbedring må dekkes av forsikringen, jf. vilkårenes pkt. 9.1.5. Sikrede viser til at feilen har ført til varme- og luftlekkasje fra gjennomføringer i vegg og uisolerte vannrør som fører til at grunnen blir oppvarmet slik at det i kalde perioder oppstår isdannelse/slår seg. Sikrede anfører også at dette også har ført til høyere fyringskostnader. Sikrede krever videre at en trapp må rives for å utbedre varme- og luftlekkasjen.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at forsikringen dekker følgeskader etter håndverkerfeil, men ikke selve feilen, jf. vilkårenes pkt. 9.1.5. Foretaket anfører videre at det ikke er påvist følgeskader etter håndverkerfeilen, og det er derfor ikke grunnlag for erstatning etter dette punktet. Til støtte for sin konklusjon viser foretaket til fremlagt sakkyndig vurdering.

Sekretariatets vurdering:

Nemndas sekretariat avgjorde saken med delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Saken gjelder krav om erstatning etter håndverkerfeil som ble gjort under oppføring av forsikret bygning.

Forsikringen dekker "[s]kade på forsikret bygning som skyldes følgende håndverkerfeil: - Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montering, (...)". Det følger av ordlyden at selve håndverkerfeilen ikke er omfattet av forsikringen, i og med at bestemmelsen innledes med "skade på ... som skyldes". Dette er også presisert avslutningsvis i vilkåret "[v]ed skade på annet enn våtrom, erstattes ikke utbedring av håndverkerfeilen."

Det synes å være enighet om at det er gjort en håndverkerfeil. Det er uenighet om hva feilen består i, men det avgjørende i denne saken er om det har oppstått en følgeskade.

Finansklagenemnda har ikke byggfaglig kompetanse, og vil derfor legge avgjørende vekt på de sakkyndige vurderingene som er lagt frem i saken.

Den sakkyndige har vurdert saken flere ganger og konkludert med at det ikke var oppstått følgeskader etter håndverkerfeil. Det er derfor ikke grunnlag for erstatningsutbetaling slik saken er opplyst.

Det følger av sikker rett at det er sikrede, altså du, som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. blant annet Høyesteretts dom i Rt. 2002 s. 1517. Det er derfor du som sikret, som må sannsynliggjøre at det har oppstått en skade som foretaket svarer for i henhold til vilkårene. Det samme følger av fast og langvarig nemndspraksis. Se f.eks. nemndas avgjørelser i FinKN 2017-310, 2020-90 og 2021-1056.

Å ha bevisbyrden innebærer også at du bærer risikoen ved tvil om faktum. Når du ikke har lagt frem annen dokumentasjon som tilsier at det har oppstått en følgeskade, vil du med vår skriftlige saksbehandling ikke nå frem med kravet. Det er ikke tilstrekkelig å være uenig i skaderapporten, jf. FinKN 2021-222:

Nemnda kan ikke se at sikrede har fremlagt noen teknisk rapport som tilsier at takstrappen er gal. At sikrede er uenig med rapporten er ikke tilstrekkelig til å bevise at innholdet er feil.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for følgeskader etter håndverkerfeil.

Sikrede har fremlagt en ny sakkyndig vurdering som viser at rørene ikke var preisolerte. Nemnda forstår det imidlertid slik at feilen ved rørene er selve håndverksfeilen. Omkostningene ved å legge om rørene er derfor ikke dekket av forsikringen. Videre anfører sikrede at han har hatt et betydelig varmetap. Forsikringen omfatter "følgeskade", dvs. fysisk skade på bygning eller innbo som følge av håndverksfeilen. Et varmetap gir ekstra oppvarmingsutgifter, men dette er ikke en følgeskade av feilen. Ekstra utgifter som følge av håndverksfeilen er ikke omfattet av forsikringen. Sikrede anfører videre å ha krav på tilbakeføring av svalgang og trappeoppgang. Nemnda forstår det slik at det dreier seg om tilbakeføring av svalgang/trappegang som er fjernet for å komme til rørene. Dette er ikke følgeskader, men tilkomstutgifter for reparasjon av rørene som må dekkes av den som er ansvarlig for feilen på rørene, hvilket her er sikrede.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).